

UČITELJSKI TOVARIŠ

907. Licealna knjižnica
Ljubljana
Strossmayerjeva ulica, II. drž. gimn.

Glasilo Udruženja Jugoslov. Učiteljstva — Poverjeništvo Ljubljana.

Vse spise, v ocenc poslane knjige itd. ie pošiljati samo na naslov:

Uredništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, Franciškanska ul. 6.

Rokopisov ne vračamo.

Vse pošiljatve je pošiljati franko.

Učiteljski Tovariš izhaja vsak četrtek pop. Ako je ta dan praznik, izide list dan pozneje.

Za neorganizirane 100 — K, za naročnike v inozemstvu 140 — K letno.
Posamezna številka po K 2—.

Za reklamne notice, pojasnila, poslana, razpise služb je plačati po 1 K za vsako petit-vrsto. Priloge stanejo poleg poštnine še 50 K.

Telefon uredništva št. 312.

Za oznanila je plačati od enostolpne petit-vrste, če se tiska enkrat . . . 2 K — vin. dvakrat . . . 1, 50 — za nadaljnja avrženja od petit-vrste po 60 vin. Oznanila sprejema Učiteljska tiskarna.

Članstvo ljubljanskega Poverjeništva UJU ima s članarino tudi že plačano naročnino, torej ni treba članstvu naročnine posebe plačevati.

Naročnino, reklamacije, t. j. vse administrativne stvari, je pošiljati samo na naslov:

Upravništvo Učiteljskega Tovariša
v Ljubljani, VII., Celovška cesta 33/I.

Poštni čekovni urad št. 11.197.

Reklama tije so proste poštnine.

J. BERNOT:

Društvo mešč. učiteljstva in U. J. U. *)

Zopet se vzdigujejo oblaki prahu. Po poročilu v 23. št. »Učit. Tov.« t. 1. je bila na seji širš. sosveta debata o vprašanju, če se društvo sprejme v UJU ali ne, precej dolgo trajna, ter je zadobila žalibog mestoma »uprav neljubo ostrino.« Efekt je bil zopet: odložitve rešitve.

V isti številki pa čitam stvarno pisan uvodnik od tov. P. P., ki je očitno ljudskošolski učitelj.

Iz obojega posnemam: ljudskošolsko učiteljstvo, oz. njegovi zastopniki, bi prav radi sprejeli naše društvo v UJU, a so prepričani, da to ni v skladu s § 4., ki govori, da so osnova UJU okrajna učit. društva. Reči torej »da« potemtakem ne morejo, a reči »ne« se jim upira, ker najbrže čutijo v tem »ne« nekako krivico in poleg tega slutijo mogoče kakšne posledice, ki gotovo ne morejo koristiti prepotrebni slogi. Zato popolnoma razumevam to neodločnost, ki hoče odvaliti od sebe vso odgovornost. Vso? Te menda že ne more več. Če sedaj »zavozijo« delegacija, pade vsekakor nekaj odgovornosti tudi na širši sosvet, ker pač ni odločil vprašanja sam, temveč ga je izpostavil splošni debati.

Vedeti moramo, da je vedno nekoliko nevarno debatirati o podobnih vprašanjih. Že na seji širš. sosveta je prišlo do »neljubih ostrin«, na tam so sami resni, rezni bojevniki, vajeni stvarne debate; pred še širšim forumom je nevarnost za »še bolj neljube ostrine« gotovo veliko večja. Upajmo, da je moj strah neupravičen! Vsekakor bi bilo želeli, da se na delegaciji ne razvije o vprašanju nobena debata, temveč naj rajši vsak, ki ga vprašanje zanima, pove svoje pro ali kontra v Tovarišu. Tako bo mogoče vsakemu delegatu dobiti jasno sliko, ki mu bo podlaga za enostavno glasovanje.

Temu namenu so napisane te vrste. Jedro pomislekov tiči v § 4, ki pravi: »Osнова Udruženju so okrajna učiteljska društva.« Odločujoča beseda je »okrajna«. Katera so okrajna društva? Na bivšem Kranjskem so okrajna društva za vsako celo okrajno glavarstvo, na bivšem Štajerskem samo za okraje. Razlika na Hrvaškem, v Vojvodini, Srbiji i. dr. bo še večja. Beseda okraj more že samo po tem imeti tu v mislih le šolski okraj. To je tudi logično. Da se združi učiteljstvo enega šolskega okraja v društvo, je razumljivo, ker ima povečini najbolj skupne upravne interese, skupno strok. vodstvo (nadzorstvo), največkrat skupno prometno središče i. t. d. Najbolj odločilen faktor je tu gotovo skupna šolska oblast prve inštanice, kar zbudi že nehote med učiteljskim

*) Ta članek smo prejeli, ko je že izšla zadnja številka »Učit. Tov.« z razpravo o istem predmetu. Priobčujemo ga brez pomisleka, dasi pri tem ponovno opozarjamo na naša izvajanja v zadnjih številkah »Učit. Tov.« Gotovo bodo o tem razpravljala tudi okrajna učit. društva, ki so pri tem tudi interesirana in bodo zavzela svoje stališče. S tem bo razvidno naziranje najširšega kroga učiteljstva. To bi ustrezalo tudi predlogu tov. Bernota, ki predlaga, da naj se razvidno vprašanje še pred pokrajinsko skupščino, da se izognemo tam dolgim debatam — kar zelo odobravamo. —

!redništvo.

teljstvom iste interesne sfere nekaj občutek skupnosti, pripadnosti k eni družini ter ga zbere v skupnem društvu. Le to more biti naravna, trajna podlaga društvom. Poleg tega doseza vsako društvo svoj cilj le v primernem številu članstva; članov ne sme biti premalo, (sicer društveno delovanje hira), a tudi ne preveč, (ker se potem veliko članov lahko odtezuje društvu delu). Gotovo je za učiteljska društva najprimernejše število članstva 50—150 (slednje že precej visoko!).

Prepričan sem, da sta mogli voditi odbor, ki je sestavljal pravila Udruženju, predvsem ti dve točki. Hotel je združiti člane iste interesne sfere, omejit število članstva navzdol in navzgor ter je izbral pač ime za teritorij, ker je jasno, da mora biti društveno delovanje zaradi jasnosti tudi omejeno na gotov teritorij, t. j. da je za vsakega člana takoj jasno, kje mora biti včlanjen.

Nisem bil poleg, ko so o tem razpravljali, vendar si ne morem misliti, da bi se odločil odbor za čisto teritorialno združevanje, kakor piše o tem tov. Iv. D. v 12. številki. Če pa se je odločil za takšen način združenja, moram reči, da bi bil to velik pogrešek, ki bo gotovo vedno preprečeval udruženje učiteljstva res vseh kategorij.

Obstoja stremljenje združiti sploh vse učno osebje v UJU. Na kakšni podlagi naj se nam n. pr. priklopijo srednješolski učitelji? Ali bodete tudi od njih zahtevali, da nosijo bremena dveh strokovnih društev, kakor se svetuje to danes nam?

Zdi se mi zato čisto zgrešeno držati se krčevito besede pravil. Beseda sama je mrtva. Živa je misel, duh, ki veje iz nje.

Če pregledamo temelji naše organizacije, vidimo na čelu glavni odbor Udruženja, ki vodi celoto, poverjeništva, ki posredujejo med gl. odborom in društvi, ki so mu podrejena ter društva, ki zbirajo članstvo ter vršijo posle po bistvu pravil Udruženja. To je ogrodje; glavni odbor ima svoj teritorij: celo državo, poverjeništvo tudi: pokrajino, društvo tudi: okraj. Ne more biti pa to politični okraj, temveč le šolski. Pojm »šolski okraj« je pa za ljudskošolskega učitelja drug, kakor za srednješolskega, kakor za strokovno učiteljstvo. Lahko se krije s političnim okrajem, lahko zasega več političnih okrajev ali celo celo pokrajino, samo čez pokrajinske meje ne sega. Kako je n. pr. z meščanskošolskimi okraji? Za nas meščanske učitelje okr. šol svet ne more biti tisti združujoči faktor. Okr. šol svet že sedaj nima dosti vpliva na meščanske šole, za nas važna vprašanja rešuje le višji šolski svet. Tako je pri nas tisti občutek, ki bi naj nas družil po ljudskošolskih okrajih, prava ničla. Nasprotno smo videli, da se uveljavljata za našo pokrajino dva meščanskošolska okraja, najnovejše stremljenje gre samo za enim, kako se pa bo to ustalilo, bo določila šele ustava.

Pojm »okrajno društvo« po mojem mnenju določuje le društvo, ki ima napram poverjeništvu stališče kakor okraj napram pokrajini; torej mu mora biti podrejeno. Spominjam se tudi, da je prinesel »Tovariš« lansko leto osnutek pravil v srbohrvaščini, kjer je stalo pri dotičnem paragrafu »okrajna, okružna društva«. Če se je pozneje morebiti črtala beseda »okružna«, se gotovo ni zato, da bi se

omejil teritorij, temveč da se a priori izključi razvoj društev različne veljave napram poverjeništvu.

Iz tega sledi, da pojm »okrajna društva« v § 4. ni tako absolutno jasen pojm za vsakega: z različnih stališč ga je razumeti lahko različno. Istovetiti ga s pojmom ljudskošolskega okraja bi sililo meščansko učiteljstvo iskati izhod iz zagate. V danih razmerah vidim samo enega. Brezmen dveh strokovnih organizacij nikakor ne prenesemo, zato bi se pač organizirali po lastnih okrajnih društvih meščanskošolskega učiteljstva, t. j. za vsak ljudskošolski okraj eno meščansko društvo. Ustrezno bi bilo tako pač formi, če bi pa to odgovarjalo našim stanovskim potrebam, je pa drugo vprašanje. Mislim, da vsakdo občuti absurdnost takega organiziranja. Pokazati sem samo hotel, da je formalizem slabo načelo. Ne držimo se mrtve črke pravil, držimo se rajši njihovega duha. Naše društvo je združilo vse članstvo v neposredno istimi skupnimi interesi, podredilo se je društveni inštanici prvega reda: pokrajinskemu poverjeništvu, kolizija je s tem izključena, izbrala si je pravila po bistvu pravil Udruženja. Izpolnilo je s tem vse kardinalne točke organizacijskega temelja. Zato ne vidim prav nobenega stvarnega razloga, da ne bi moglo biti kot »okrajno društvo« sprejeto v Unijo. Tudi ne smatram za potrebno, da bi se morala zaradi tega uvesti mučna in dolgotrajna akcija za izpremembo pravil, pač pa mislim, da bi že ožji sosvet lahko v smislu duha naše organizacije rešil vprašanje že na prvi seji z odločnim »da« ter poročal to z motivacijo glavnemu odboru. Ta bi se taki interpretaciji pravil gotovo pridružil, če bi se pa ne, bi pa gotovo sam poskrbel, da se stališče pojasni oziroma pravila preuredi.

Ne izvolite pa smatrati moje zadnje pripombe za očitke; sem le opazovalec v tem vprašanju ter mi ni znan točni potek debat niti pri sprejemanju pravil UJU niti na sejah ožjega niti širšega sosveta.

Za narodno jedinstvo!

Svi mi, iskreni Jugoslaveni neizmerno mnogo ljubimo našo divno i bogatu Jugoslaviju, davnašnji naš ideal iz prošlosti žalosnih uspomena. Taj se ideal ostvario, Ali ne potpuno. Mnogi našu Jugoslaviju idealno, sentimentalno ljube, i ljube njezino dobro i zlo, lepo i ružno: onako, kako majka ljubi svog jedinca sina i sin majku. Ova ljubav kod mnogih ne potiče iz onih instinskih, realnih razloga, mnogi ne znaju zašto je ljube: oni je prosto ljube, jer je ona njihova i oni njezini, i to je lepo, vrlo lepo! No zar nije bolje, mnogo bolje, koji je ljube, jer je poznaju, poznaju njezinu veličinu, njezinu ogromnu vrednost, velika vrela bogatstva, kulturna i ekonomska, vide budućnost njezinu, a znaju i prošlost, stvaranje u krvi i plamenu, stvaranje dobra iz rušenja zla? Ova stvarna ljubav do svoje grude, svesna ova ljubav, koja proističe iz srca i razuma, bolja je i mnogo bolja! Ona »stvara veliko iz malog — iz mnogoga jedno; ne žaca se ničega, da svi budu jedno!«

Mi se još ne poznamo, mi ni Jugoslavije ne poznamo! I kako se možemo voleti, ako se ne poznamo?! Vreme gradi i to će dograditi! Mi još nismo jedno, i ako o jedinstvu mnogo govorimo i pišemo, To jedinstvo moramo stvoriti!

Mene zanima pitanje: kako ćemo postići duhovno jedinstvo svih triju plemena i da to duhovno jedinstvo bude potpuno? Kako ćemo to postići kod mlađe generacije, koja je još čista od svake plemenske natruhe, a kojoj ime drugog plemena ipak čudno zvuči, te ima i druge, tamne, nejasne pojmove. Ova se generacija dođue sada uči, kako su Srbi, Hrvati i Slovenci jedan narod sa dva pisma, sa dve, tri vere, ali ko zna, kakvo se raspoloženje javlja ili podržava u njenoj srca? I ako se ova generacija uči o jedinstvu, ja ipak držim, da se samim učenjem i tumačenjem ne će doći do onoga pravog i potpunog jedinstva.

Plemenita ideja Ministarstva Prosvete o izdavanju i širenju omladinskog lista, pisanog u duhu jedinstva imat će, bez dvojbe svojih uspeha. Ali ja sam pošao još dalje.

I na ovo želim, da svratim pažnju svega učiteljstva i da se ovaj predlog ozbiljno shvati.

Da se postigne duhovno potpuno narodno jedinstvo, međusobna ljubav i uzajamnost, treba da školsku mladež iz cele države dovedemo u neposredno međusobne, zajedničke odnošaje i to pojedinačne, učenik s učenikom i skupne, razred s razredom ili škola sa školom. Uzimimo primer: u jednoj nižoj ili srednjoj školi u Ljubljani pre svega rastumači se učenikima značaj i vrednost dopisivanja, te se popišu svi djaci, koji se žele dopisivati s dijacima druge škole. Na ovaj način trebalo bi, da se rastumači i na drugim školama iz drugih mesta, te da se u svim školama popišu svi djaci, koji bi se hteli dopisivati. Ovo bi se moglo udesiti i tako, da n. pr. 15 djaka iz Ljubljane dopisuju sa 15 djaka iz 15 različitih mesta t. j. da svaki dijak ima drugo mesto dopisivanja, a kod toga uzeti u obzir želje pojedinaca, koji bi se hteli dopisivati s više djaka i sa više mesta. Ja sam uveren, da bi se takvih djaka prijavilo mnogo, jer sam se osvedočio, kad sam o tome s nekojima (diacima) govorio. Prvi puta išlo bi to možda teško, jer mnogi ne bi znao kako početi. No takvima bi učitelj pomogao, a kasnije bi se već uputili.

Jedan me učenik pitao: pa šta bi ja pisao? Pisao bi, sinko, kako ti je u školi, koji razred pohađaš, što se učiš, koji ti predmet najviše voliš, o životu u tvom mestu, što si lepoga pročitao, što ti se najviše dopalo itd. I ovaj se učenik za to zainteresirao. I pomislite, kad bi se ovaj učenik, recimo Slovenac iz Ljubljane, stao dopisivati sa jednim, recimo Srbijom iz Skoplja ili s Hrvatom iz Dubrovnika! Kako bi se ovaj učenik prvom pismu obradovao i kako bi trčao kući, da piše drugo istome drugu ili možebiti drugome u Cetinje ili trećemu u Peč, Beč, kerek, Sarajevo, Gospić ili Vršac itd. itd.! Kolika je tu moralna i nacionalna vrednost! Upozna pismo, jezik, dušu, kraj... unozna da je jedno sa onim iz Bitolja — da je Jugoslaven! I kad bi u jednoj školi imao, recimo, 40 djaka koji dopisuju s 40 i više djaka iz 40 i više mesta, kako bi se život te škole promenio! A zar mislite, da ne bi ovo delovalo na roditelje? I ovo bi dopisivanje kod dopisivača ostavilo traga za celoga njihovog življenja. Ovo bi se dopisivanje polako razgranilo po gradovima, mestima i selima, nastalo bi upoznavanje, prijateljstvo, pozivanja i ovamo i onamo. Ovo bi bilo od velike koristi i za putovanje preko praznika.

Država bi trebala da ide dopisivačima na ruku time, da se izdaju posebne dražke dopisnice, listovni papir, umetničke razglednice raznih krajev in prirodnih krasot, znamenitih ljudi, običaja itd., a sve ovo sa natpisom raznih rodoljubnih stihova, pesmica, rečenica mudrih ljudi, poslovica itd. Država bi pripomogla i time, što bi se ovaka pisma slala nefrankirana, a providjena službenim školskim pečatom ili pak frankirana uz popust.

Okavalo bi ugojili prave Jugoslavenke, koji bi bolje upoznali i cenili svojo domovinu, a prema tome i požrtvovalni za njo radili. Stvorili bi junake, koji bi znali braniti svojo domovino prema onoj: »Denicu mi dan zasrbi, jao onom na koga se surval«.

Ja sam ovo predložio na jednoj učiteljski konferenci i predlog je bio jednoglasno primljen. Molim ostale drugove i drugarice, ko ima što ovome da primeti, nek to učini iskreno, a na uhar našoj uzdanici.*

T. Jedrlinc.

*) Jugoslovanske učiteljske liste naprošamo, da ponatisnejo ta članek. Ured.

A. FAKIN:

K besedi o nastavitvah.

Tovariš Lj. Potočnik piše v »Učit. Tov.« šte. 23 članek »Beseda o nastavitvah«. V tem članku obravnava smernice, po katerih naj bi se nameščalo učitelstvo. Jaz se popolnoma strinjam s temi smernicami; a z razvrstitvijo istih se da ne morem strinjati.

Zato sem mnenja, da naj se pri v službi vestnem in točnem ter moralno živem učitelstvu v prvi vrsti upošteva službena starost in še-le v drugi možnost ter v tretji družinske razmere in potem dotakratni prosičev službeni kraj ter eventualno druge okolnosti. Tega mnenja je tudi celo okr. učit. društvo za kočevski okraj, ki je dne 9. aprila 1920 na svojem zborovanju v Vel. Laščah soglasno sprejelo po meni predlagano tostavno resolucijo glasečo se: — V svrhu pooblašanja korupcije in protekcije med učitelstvom samim predlagam okrajnemu šolskemu svetu in višjemu šolskemu svetu v gotovo in dosledno uvaževanje naslednje želje: Pri sestavljanju termo-predlogov in nameščanju učitelstva sploh, naj se okrajni šolski svet kakor tudi višji šolski svet dosledno ravna in sklepa po naslednjih navodilih: Izmed prosičev imej prednost za nameščenje:

1. po službi najstarejša učna oseba,
2. pri enaki starosti bolje kvalificirana in resnično zmožnejša,
3. pri enaki starosti in pri enaki zmožnosti pa ona, pri kateri govore za nameščenje družinske razmere in eventualne druge okolnosti.

Službena starost je nekaj slučajnega kakor pravi tovariš Potočnik, ampak je povsem nekaj matematično gotovega, s katero more in mora računati vsak tovariš(ica). Tudi njegovo mnenje, da je napredovanje v plači zadostna nagrada za službena leta, je preozkosrčno in nepravilno. Napredovanje v plači je po mojem mnenju povsem nujna in socialno opravljena naprava, ki skuša nagraditi starejšega tovariša(ico) za njegovo v delu semem preizkušeno — a zato bolj gotovo delo, in zadovoljiti njegovim življenjskim potrebam ki se več ali manj razlikujejo od življenjskih potreb mlajšega tovariša(ice), ter mu v starosti dati moralno oporo, ker se njegovo delo mora tudi v tem pogledu obrestovati. — Starejši tovariši so tudi po večini poročeni in imajo otroke. Tako je z upoštevanjem starosti v mnogih slučajih tudi vprašanje glede šolanja otrok po veliki večini sorošeno.

Ako si torej postavimo načelo, da naj se učitelstvo namešča v prvi vrsti po službeni dobi, se s tem osvobodimo klečoplastva, rešimo pritiskanja raznih kljuk, otresemo domišljije o večji sposobnosti, se iznebimo medsebojne zavisti in morebiti še denuncijantstva lastnega tovariša, se utrdimo v spoštovanju starosti in se lažje rešimo ravnokar naštetih dušnih muk z nezmanjšano energijo posvetimo enino-le šoli.

Siliti s kvalifikacijo v ospredje bi bilo posebno pri sedanjih šolski upravi krivično. Ne dvomim o objektivnosti okrajnih šolskih nadzornikov v kvalificiranju službe učnih oseb; vemo pa vsi, da ima vsak okrajni šolski nadzornik svojo glavo in da le po tej glavi — v zvezi s svojo vestjo — kvalificira učno osebo, in je vsled tega nemogoče, da bi mogel vsak nadzornik (enako) isto delovanje kvalificirati z enakim redom. Tudi je en nadzornik strožji, drugi popustljivejši, eden je mehkejši, drugi trše narave itd. Iz tega je jasno, da

je precejšen del službene kvalifikacije individualen in še celo večkrat tudi krajeven, ker je kvalifikacija težko osvoboditi vpliva istodobnega nadzornikovega razpoloženja, dnevnega vremena, učnih prostorov, šolske uprave, učil in drugih okolnosti. Učitelji, ki ima vse za učiteljski stan zahtevane usposobljenosti, in ki je v službi vreden, reden in točen ter moralen, ima brez dvoma prednost pred zanikernežem. Slednjega pa doleti ene ali druge vrste zaslužena kazen. — Priznajmo vendar enkrat, da je kvalifikacija tako raztezna in stisljiva, da je ravno ni staviti na prvo mesto pri upoštevanju za nameščenje.

Izvenšolsko delovanje, ki pa mora biti smiselno in smoteno, je pač zelo hvalvredno in toplo priporočljivo; a biti mora učitelstvu na ljubo dano in svobodno, vsled česar ne sme imeti nikak vpliv na kvalifikacijo učiteljske osebe in tudi ne odločilne besede pri nameščanju.

Po zgoraj razvrščenih smernicah se je vršilo nameščenje učitelstva v sežanskem okraju na Primorskem od 1895. l. dalje, t. j. od kar je postal sedanjí kamniški okrajni šolski nadzornik gosp. Matko Kante, nadzornik za sežanski okraj, pa do italijanske okupacije. G. Matko Kante, ki je zahteval od učitelstva brezpogojno vestnost in točnost v službi, je upeljal in se držal teh smernic, in učitelstvo je bilo s tem brez izjeme zelo zadovoljno; zato na je vladala med tovariši samimi in nadzornikom najlepša harmonija. Kako bi tudi ne: učitelj-kompetent ni prišel k nadzorniku prosit priporočila, ampak prišel je iskat le informacije, če je li za zaproseno mesto kak starejši prosilec od njega. Če se je pa ta slučajno ob tej priliki nadzorniku priporočil, mu je slednji v obraz odgovoril: »Jaz bom za vas in gotovo dobite mesto, ako ne bo starejšega prosilca.« Kako lepe in svobodne so te besede! Zato pa učitelji, ki smo služili v sežanskem okraju, ne bomo nadzornika Kanteta nikoli pozabili. Pomisliti pa moramo tudi na to, da učitelj, ki prihaja k nadzorniku s prošnjo, ima povsem drugi občutek nego oni učitelj, ki prihaja le po informacije. Zato glejmo, da se sami sebe čim bolj vsestransko osvobodimo.

Iz naše organizacije.

Društvene vesti.

+ Učiteljsko društvo za Maribor in bližnje okolice zboruje v sredo, dne 22. junija popoldne ob 17. 5.) uri v deški meščanski šoli. Na dnevnem redu je razum običajnih točk predavanja: »Moderna pedagoška stremjenja« (Šumljak), razgovor o nerazdeljenem poldnevem pouku ter volitev odposlancev za skupščino v Celju. Drugi dan, četrtek popoldne ob 15. (3.) uri z vlakom izlet na Falo, nazaj do Ruš peš, potem zvečer z vlakom zopet v Maribor.

+ Učiteljsko društvo za mariborski šolski okraj zboruje v četrtek, dne 7. julija t. l. v Mariboru v mali dvorani Narodnega doma točno ob 10. uri s sledečim sporedom:

1. Društvene zadeve.
 2. Poročilo o seji širšega sosveta. Tov. Mar. Godec.)
 3. Ivan Cankar v osnovni šoli. (Tov. Albin Spreitz.)
 4. Predlogi.
- K mnogoštevilni udeležbi vabi
Albin Spreitz, t. č. predsednik.

+ Učiteljsko društvo za celjski okraj zboruje v četrtek, dne 23. junija t. l. v mestni osnovni šoli v Celju s sledečim vzporedom: 1. Zapisnik, 2. Stanovske zadeve, 3. Zadnjič odloženo predavanje tov. Joška Bizjaka: »Matematični zemljepis v osnovni šoli.« 4. Slučajnosti. — Ob 11. uri popelje g. ravnatelj Beno Serajnik zborovalce v celjsko cinkarno, katero bo razkazoval nud. svetnik g. Baebler. Z ozirom na zanimivost tega dne pričakuje polne vdeležbe — odbor.

+ Društvo učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice zboruje dne 22. junija 1921 ob 3. uri popoldne v l. mestni deški ljudski šoli na Ledinj v Ljubljani. Razgovarjali se bomo v dnevnem redu okrajne učiteljske konference in bo o »Dopustnicah« posebej še poročal g. nadučitelj V. Mihelič — in pa o društvenih zadevah.

Na to zborovanje sem povabil gospoda vodjo poverjeništvá za uk in bogočastje dr. Fr. Skaberneta, da nam kaj pove, kako mislijo danes vodilni krogi o prosvetnem delu učitelstva — in vabim vse člane našega društva. Popoldne ob 11. uri je odborova seja v Učit. tiskarni. — Janko Žirovnik, t. č. predsednik.

+ Kamniško učiteljsko društvo zboruje v četrtek dne 23. junija 1921 ob 2. uri popoldne v šolskem poslopju v Radomljah.

- Dnevni red:
1. Zapisnik zadnjega zborovanja.
 2. Referat tovariša Ivana Stenovca: Naredba ministrstva prosvete kraljevine SHS ON Br. 374, 19. l. 1920 Beograd in mi, II. del.
 3. Podrobni učni načrt za zemljepis in zgodovino.

4. Volitev delegatov za pokrajinski zbor UJU v Celju.

5. Slučajnosti.
Članstvo naj se zborovanja polnoštevilno udeleži!

+ Belokranjsko učiteljsko društvo zboruje 25. dne junija 1921 ob 12. uri v Metliki.

Dnevni red:

1. Odobrenje zadnjega zapisnika.
2. Kako postopaj učitelj pri zgodovinskem in zemljepisnem pouku — poročá tovariš Franjo Lovšin.
3. Podrobno prosvetno učiteljevo delo med narodom — poročá tovariš B. Račič.
4. Vzgoja veselega otroka — poročá tovariš Fran Tončič.

5. O »Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb« — poročá tovariš K. Barle.

6. O »Učiteljskem zdraviliškem domu« — poročá tovariš K. Barle.

7. Volitev delegatov za zborovanje UJU poverjeništvá Ljubljana.

8. Društveni blagajnik bo pobral polletno članarino, poverjenik Slovenske Šolske Maticе udnično za l. 1921.

NB. Zaradi važnosti dnevnega reda je vabljeno tudi neorganizirano učitelstvo.

Tovariši(ice), ki želite obedovati (obed ob 11. uri), javite svojo vdeležbo tovarišu Vilku Menardu. — Odbor.

+ Občni zbor kočevskega učiteljskega društva. Lep dan je bil 4. junij t. l. za nas. Narava vsa v zelenju in v cvetju — na nebu žarko sonce — v naših srcih praznično razpoloženje — praznik stanovske samozavesti.

Prijazna Sodražica ni videla tako kmalu toliko učitelstva v svoji sredi. Iz vseh delov okraja nas je bilo 51, ki smo tega dne praznovali zopet lep dan tovarištva, ljubezni in navdušenja za šolo in stan.

Ponosna sta lahko zaveden tovariš in vrla tovarišica, ki sta bila tega dne pri nas, sram pa naj bo one, ki jim je lastna komoditeta vrhovni aksijom življenja v naših že tako od kulturnih centrov preoddaljenih krajih. Nobeden izgovor ne drži in drugič jih imenoma navedem, da izpozna organizacija svoje mrtve člane in članice, ki uživajo sadove našega truda a ne čutijo potrebe priti k nam, dasi niso ravno oddaljeni(-e) od kraja zborovanja.

Vsa čast udeležencem in tudi onim, ki so iz tehtnih razlogov opravili svojo odsotnost. Imenoma navajam g. Maurinovo Miro in tov. Wigele-ja mlajšega, ki sta se opravčila, opravčene so tudi 3 učiteljice na bolezenskem dopustu.

Zborovanje je posetil g. višji šol. nadzornik dvorni svetnik Gangl Engelbert, naš tovariš po duhu in srcu, prvobornik za naš ugled in povzdigo šolstva. Uverjen naj bo, da cenimo njegov trud in da smo odhajali pomlajeni od zborovanja, na katerem nam je podal toliko lepih navodil za življenje v šoli in zunaj nje.

Po prihodu vrlih Dobropoljcev, katere smo pozdravili prvič v svoji sredi, je pričelo zborovanje z nagovorom predsednika.

V svojem nagovoru pozdravilja tovariš predsednik g. viš. šol. nadzornika ključič mu po prisrčnih izrazih veselja radi njegovega prihoda med nas dobrodošlico v naši sredi. Nismo vajeni, da bi nas upoštevali merodajni faktorji, okraj je res nekaka deveta dežela, polna preteklosti, a to pred čurmi Ljubljane, zato smo toliko bolj ponosni, da je posijalo tudi k nam sonce in nas počastil mož, ki stoji kljub napadom od izvestnih strani kristalno čist — idealen — vzgojitelj in voditelj učitelstva pred nami. A onim, ki jim je stranka vse, ki jim zakriva objektivni pogled v sedanost in bodočnost strankarska strast, naj pa le nadaljujejo svoje herostratsko delo ločitve v privilegirane in manj vredne. Za nas so odpravili, za nas so mrtvi. Preko njih in brez njih k luči, k cilju povzdige šole nad vsakdanjo korupcijo in gnobilno gre naša pot. Kvišku in ne navzdol!

Ravnatoko je pozdravil navzoče učitelstvo in to posebno že omenjene vrle Dobropoljčane, ki so prišli medtem, ko je manjkal izmed bližnjih marsikdo.

Veseleč se napredka društva mu želi račče in napredka tudi za bližnjo bodočnost.

Sledil je temeljiti referat tovariša Verbiča o nabavljalnih zadrugah in o pomenu teh za nas. Na drastičnih vzgledih nam je pokazal, kako nas izrabljajo razni elementi po deželi.

Buren aplavz, ki je sledil izbornemu predavanju, je bil dokaz, da je tovariš govoril navzočim iz srca v srcu. Dal Bog skoro praktičnih vspsehov z ustanovitvijo take zadruge tudi za nas. Seveda brez idealizma in zadržanega smisla tudi to ne pojde. Le to dvoje nam jamči za uspeh.

Iz predsednikovega poročila omenjam le najvažnejše:

Omenja predvojnne hibe, ki se nas drže, omenja razpaljeno strankarsko strast, ki zopet uničuje delo idealistov širou lepe domovine. A tudi mi smo tu premnogokrat ljudje z vsemi napakami človeka izpred vojne.

Subjektivni v sodbah, pavšalnih sumničenjih ne moremo še kvišku. A ogromna je tudi tu krivda časopisja, ki se peča z nami izključno s strankarskega stališča. Mi ne rabimo zagovornikov, ki barantajo za poštenost in merijo vse s strankarskega stališča, a za blatilce imamo le prezir. Naše delo ne potrebuje bramb. Le v razkrinkanje najpoglejših laži uporabljamo od

časa do časa pero, ne pa za hvalisanje in povzdigovanje samih sebe.

Tudi v seji širšega sosveta 17. maja t. l. so padle težke besede, opravičljive le s stališča politika, nikakor ne s stališča učitelja vzgojitelja.

Ustvarjanje državotvornih in državorazdirajočih strank in pristašev prepustajmo mirnim srcem demagogom, ki v Beogradu kupčujejo z mišljenjem, s poštenjem, z znojem in krvjo vseh, ki jim Jugoslavija ni puhla fraza. Razburjenim pa ključem:

Sejali ste veter, žanjete vihar. Pljuvali ste blatil ste — a zadeli na odpor in če se vam vrača mlo za drago, recite Nostra culpa, nostra maxima culpa. Ljubezen in prizanesljivost ne rodita sovraštva, prezir in hinavščina pa rodita vražji strup zavisti, maščevanja in koncem trpimo vsi, eden danes, drugi jutri, šola po pr. pada.

Tudi v našem okraju prekipeva strast, dik-tira ukrepe za šolo strankarstvo. Zapomnijo pa naj si vsi, katerim veljajo te besede:

Učitelstvo ne pusti, da bi bil kdo preganjan radi političnega kliki nasprotnega prepričanja, z organizacijo vseh, ki jim stan ni korito v dosego osebnih ugodnosti, prepredj vsak kršitve zakonov. Krivci naj bodo kaznovani objektivno po obstoječih šolskih postavah — prikrivanja in odevanja pregreh ljubljencev s plaščem pozabljenosti ne trpi več — gorjača pa naj zleze v kot tudi pri neljubih osebah.

Dalje omenja položaj v Beogradu in omenja borbo za novi šolski zakon. Poroča o debati glade vzprejema meščanskošolskega učiteljskega društva v UJU izražajoč nado, da bo zadeva urejena na delegacijskem zborovanju v Celju v splošno zadovoljnost in v prospeh UJU.

Priporoča vse naše ustanove vabeč učitelstvo na pristop k tvornici učil, priporoča brezobrestno posojilo učit. konviktu, rezervni sklad organizacije, zdraviliški dom itd.

V poročilu o pokrajinskem občnem zboru Jugoslovanske Maticе priporoča pristop k nje; vsemu učitelstvu.

Soglasno je sprejet predlog, da bodi vsak učitelj in učiteljica član te obrambne organizacije. Društvo pristopa pa tudi kot član k njej.

Sledil je krasen govor g. nadzornika Gangla, ki nam je s pesniško navdahnjenostjo orisal, očrtal naš položaj. Izčrpno je bilo njegovo poročilo o delu za novi šolski zakon in hvaležni smo mu za prelepe besede, ki nam bodo služile kot smernice našemu delovanju. Toleranca, navdušenost, temeljita izobrazba, smoteno delo v šoli in zunaj nje. To je reifen njegovih prekrasnih izvajanj. Dal Bog, da bi skoro dosegli ideal šole, ki nima nad seboj današnjih pošlilih varuhov, ki pot krinko demokratizma, ljudske kontrole, in Bog ve še česa skušajo le svoja demagoška načela absolutne nadvlade.

Moderno učitelstvo se ljudstva ne boji, za svoje delo je odgovorno svoji vesti, narodu, domovini, državi. Ne boji se pa v poštenem delu za napredek niti Njeza, ki zre z jasnih višin na vrvež, v katerem ga tolikokrat po nemarnem imenujejo moderni farizeji in pisarnari zroč na uboge cestinarje-učitelje.

Sledili sta poročili tajnice in blagajničarke, ki sta bili vzeti z odobravanjem na znanje.

Omenjam iz poročila tajnice, da šteje društvo 65 članov — t. j. 10 več kot lani.

Po blagajniškem poročilu je dobila g. blagajničarka in z njo ves odbor absolutorij, po katerem so se vršile odborove volitve in volitve delegatov za Celje.

Izvoljen je dosedanji odbor pomnožen na podlagi novih pravil z dvema članoma in trile namestniki. Odbor je sestavljen zdaj tako-le: Predsednik: Anton Mernič, tajnik Alfonz Zavrninik, blagajničarka Anica Sedejeva, predsednikov namestnik Mirko Trost, pevovodja Viktor Kovač, odbornik Tomšič-Šiška Ana, Wigele Ferdjo; namestniki: Jakšetova, Jaklič Jozko in Perko.

V Celje gredo prostovoljno: Verbič Mihajlo, Fink Konrad, Trošt Janko in Zadnikova Nežika — dva kot delegata, dva namestnika.

Pri slučajnostih je bilo rešeno marsikatero vprašanje, je bila izrečena še marsikatera pametna beseda in po ponovni zahvali navzočim za vdeležbo in pazljivost pri zborovanju smo odšli k skupnemu koslju.

Par lepih ur smo preživelj skupaj. Izrečenih je bilo nekaj napitnic, izmed katerih omenjam le lepo prisrčno Verbičovo zdravico g. Ganglu in njegov prelepi odgovor. Odhod se je približal le prekmalu.

Razšli smo se z željo, da se snidemo prvo soboto oktobra v Dobropoljah. A tedaj naj nihče ne manika, kdor nima res važnih vzrokov, a tedaj pero v roke in opravite odsotnost.

+ Gornjeograjsko učiteljsko društvo je napravilo svoj majniški izlet v Šmartno ob Dreti dne 18. maja. Glavna točka dnevnega reda je bila hospitacija pri tovarišu Rihardu Papst v Šmartnem, ki nam je pokazal, kako poučuje prostorčno risanje po naravi. Zato pa smo se zbrali skoraj vsi učitelji in učiteljice tega okraja v šoli v Šmartnem. — Učenci so imeli pred seboj v primerni daljavi razne naravne predmete: krompir, koruzni storž, koren, ptiče, glive, metulje itd. ter risalno orodje: barvne klinčke, akvarelne barve, svinčnike. Risali so urno, dobro in lepo tako, da smo se kar čudili, kako dobro zadevajo ne le oblike ampak tudi barve. Kar pa je treba še posebej omeniti, to je bila snažnost izvedenih risb.

Iz vsega pa smo videli, da je tovariš Papst res strokovnjak v tem predmetu. — Ko so učenci odšli, otvoril predsednik tov. Pulko zborovanje, pozdravi v tako obilnem številu zbrane tovariše in tovarišice, posebno še nove člane: zakonski par Milkota in Lucijo Rainer iz Ljubnega, Joška Lekše iz Rečice in kot gosta tov. Fel. Stres iz Nove Štite in gospo Zemljičevco. Nato podeli besedo tov. Papstu, ki nam poda dodatno k svoji risarski učni uri še glavne poteze o izbiranju snovi in metode o risanju. Predsednik se mu pri srčno zahvali ne le za prav dober referat, ampak še posebno za to, da je prevzel na se breme današnjega dne in nam pokazal pot, kako je risati zanimivo in uspešno. Navzoči so pohvali glasno pritrjevali. — Društvena tajnica Mar. Rojnik je prečitala zapisnik društv. zborovanja v mesecu februarju, ki se je odobril. Potem prečita predsednik dopis okrajnega šol. nadzornika gosp. M. Grmovškega glede sestave učne snovi iz zemljepisja in zgodovine. Gosp. nadzornik želi, da se vse učiteljstvo poprime sestavljanja te snovi, da se pri tem poglobi v stvarino; za lažje delo navaja tudi važnejše zgodovinske dobe in viře za pouk. Ker je Melikova knjiga izšla celotna za zgodovino še le v zadnjem času in ravno tako za zemljepise, zato se bo treba urno poprijeti študija teh knjig, da se še pravočasno izvrši zadača. — Tovariš Kele pošilja pismen pozdrav; društveniki mu živahno odzivajo in nato se zborovanje zaključuje.

+ Učiteljsko društvo za pol. okraj Ljutomer je zborovalo dne 12. maja pri Sv. Juriju ob Šč. ob povoljni udeležbi.

Predsednik tov. Mavrič pozdravi zborovalce, predvsem došle goste; tov. Horvatiču in Janiševcu čestita na imenovanju, odn. na uspelem izpitu.

Sledi predavanje našega neumorno kulturno delujočega tov. Cvetka iz Vučje vasi o temi: »O potrebi in pomenu nadaljne izobrazbe učitelstva«.

Iz prav temeljitega dela posnemamo tele misli:

1. Učitelj, izpopolnjuje se neprestano znanstveno in praktično v splošnem znanju, posebno pa na oporišču duševne in telesne vzgoje in pouka!

2. Ideji prosvete in vsega narodnega napredka zanesi in utrdi v širokih plasteh naroda, kojim bodi buditelj in voditelj!

3. Teži za tem, da spoznaš ves svoj delokrog vedno bolj in bolj: naravo, način mišljenja, šege, navade in običaje!

4. Prisrčno neguj tovariško vzajemnost.

5. Pri domačih konferencah skušaj spoznati vse šolsko delo, pritegni mlajše tovariše k sodelovanju!

6. Knjige, časopisi, revije, občevanje z inteligentni naj ti širijo obzorje in obvarujejo oko-stenelosti!

7. Dobri metodi posvočuj največjo pažnjo. Hospitacije pri tovariših so zato izborno sredstvo.

8. Rastoče zanimanje za vzajemno slovansko literaturo, umetnost, zgodovino in etnografijo naj ti pomaga završiti duševno ujedinjenje in prevedbo v prav domorodni značaj!

9. Uvažuj velik temeljni pomen glasbe, posebno narodnega petja za kulturni napredek naroda!

10. S potovanji si prilasteno znanje izpopolni, razširi in poglobi!

11. Vestna priprava na pouk Ti bodi prava potreba!

12. Skušaj razbrati in doumeti pojave otroške duše!

13. Razumno uporabljaj čas dela in odmora! Predavanje je izprožilo in podnetlo zanimivo debato. Konstatirala se je še važnost naslednjih točk za izobrazbo učitelja:

1. Učitelj se aktivno udeležuje na gospodarskem poslu. (Ivanjšič.)

2. Učitelj bodi tudi v političnem delovanju vsekakor značaj, strogo izključujoč vsako politiko iz šolskega dela. (Mavrič.)

3. Skušaj doumeti razpoloženje duševnosti vsekakor značaj, strogo izključujoč vsako politiko iz šolskega dela. (Mavrič.)

4. Posebno naj bo dobremu, res narodnemu učitelju vedno pri srcu gojitev narodne glasbe, kajti ona blaži in dviga narod. V tem smislu začnimo pri nas samih in posečajmo vestneje pevske vaje našega društva! (Zacherl.)

Na izbornem uspelem predavanju zahvali predsednik tov. Cvetka ob splošnem odobravanju.

Razgovorili smo se za tem o proslavi 50-letnice našega društva v Ljutomeru, ki se ima vršiti 7. julija t. l. in sklenili sledeče:

1. Note za koncert se pošljejo vsem šolskim vodstvom v prepis;

2. Ljubljanskemu učitelju, pevskega zboru se priporoča z ozirom na naš koncert doba začetkom julija;

3. pol ure po prihodu vlaka, prisostvuje društvo spominskega cerkvenemu opravilu;

4. Zborovanje: a) predsednik pozdravi došlece, b) slavnostni govor (g. ravnatelj Robič), c) zaključna beseda predsednika.

5. Po zborovanju se vrši pevska vaja.

6. Za tem banket.

7. Ob 15. uri koncert. Za koncert doboči tov. pevovodja Zacherl vzpored.

8. Po priporočilu g. nadzornika Koropca se vabijo na slavnost samo kompetentne oblasti.

Predsednik ponovno pozivlja k pristopu »Učit. Zdraviliškemu domu« in k prispevanju prostovoljnega org. davka. Seje širšega sosveta

UJU, pov. Ljubljana se udeleži predsednik, kojega se naprosi, da se porazgovori s strok. tajnikom glede koncentriranja ljublj. učit. pevskega zbora. Gospod nadzornik Koropca poda smernice za sestavljanje podrobnega učnega načrta za domoznanstvo, zemljepis in zgodovino:

1. Uvažuje naj se kulturni razvoj naroda.

2. Oziraj se na gospodarske in etnografske skupine.

Priporoča, naj izdelava načrt vsaka šola; iz vsega zbranega materiala napravita dva člana (Ivanjšič, Cvetko) normalni načrt za ves okraj.

Tov. Ivanjšič poda prav nazorno še nekaj poizkusov iz gospodarske kemije in opozarja, da se ima ves naravoslovni pouk ozirati na pojave v gospodarskem obelježju na podlagi delovnega, samotvornega principa. Radi zakasnelosti, je moral prerano končati. Prijavil pa je za prihodnje zborovanje temo: »Prirodoslovni pouk v ljudski šoli«.

Predsednik mu čestita na dobro zamišljenimi izvajanju.

Sklene se, da se vrši prihodnje zborovanje dne 16. junija. Kraj določi po razmerah odbor.

Ko se reši dopis strokov. tajnika, zaključuje predsednik zborovanje, bodreč nas k vestnemu vzajemnemu delovanju v prid šolstva in nas samih.

— Kozjansko učiteljsko društvo je zborovalo dne 19. maja t. l. na Prevorju. Tovariš predsednik pozdravi zborovalce, posebno pa došle goste, med njimi tudi predsednika šmarnsko-rogaškega učiteljskega društva tovariša Kurbusa.

Prvokrat je zborovalo naše društvo v tem kraju, kjer deluje z vso vneto na prosvetnem polju starešina učiteljstva kozjanskega okraja tov. Šotinc. On nam je tudi na tem zborovanju podal »Nekaj migljajev v prilog priučeni srbohrvaščine«. Na podlagi srbo-hrvaških knjig nam je dal navodila k lahkemu priučeni srbohrvaščine.

Z zanimanjem so sledili zborovalci tudi razpravi o podrobnem koncentričnem učnem načrtu za višjo stopnjo trirazrednic, ki ga je skrbno sestavil tov. predsednik. Načrt je obsegal 13 tednov. Prosimo tov. predsednika, da nam pri enem prihodnjih zborovanj obrazloži še nadaljnje tedne.

Nato je tov. Ivanuš poročal o zborovanju širšega sosveta v Ljubljani, na katerem je zastopal predsednika.

Sklenilo se je poslati znesek 340 K »Učit. konviktu« v Ljubljani.

Ko je bil dnevni red izčrpan, je zaključil tov. predsednik nad 3 ure trajajoče zborovanje ter se zahvalil zborovalcem za udeležbo in jih vabil, da se tudi prihodnjega zborovanja, ki se vrši meseca julija v Podsredi, udeležijo v obilnem številu.

Tajnik.

+ Savinjsko učiteljsko društvo je zborovalo 24. maja t. l. na Vranskem ob lepi udeležbi. Po običajnem uvodu smo rešili nekatere društvene zadeve. Nato je tov. predsednik podal točno poročilo o seji širšega sosveta UJU Ljubljana.

Sklenili smo, da se odzovemo vabilu Saleškega učit. društva in da zborujemo z njim na Paki meseca julija. Glavni točki sta bili predavanja.

Tov. Rozenstein je govoril o čebelarstvu, tako, kot zna le tisti, ki pozna in ljubi svoje panje. Obrazložil je moralni in etički vpliv, kojega so deležni učenci-čebelarji — in gmotni dobiček umnega čebelarja. Izraženo mu je bilo priznanje.

Čast tov. predsedniku, da je naše društvo kot kulturno oživelo spomin stoletnice smrti velikega Napoleona! Tovariš Jakša je imel krasen govor.

Med zgodovinske podatke je vpletel spomin, ki žive med ljudstvom, o skrivnostnih doživljajih Francozov v Črnem grabnu. — Opisal je vpliv in razvoj francoske kulture v zavojevanih zemljah. — Vznesena beseda je proslavila vstajenje Ilirije, v kateri je takrat oživela narodna misel, bila spoštovana domača govorica! — V šole je bila pot prosta, in narodna zavest je prožela ljudske mase.

Takratni naš stanovski tovariš pa ni bil vreden velike dobe! Ni pojnil svoje naloge kot učitelj prostega naroda, ker vse preveč je roboval! — Ilirija je bila zaslužnjena. — Ilirec zopet suženj, — z vero v svobodo! — Sto let. — Ustala je Jugoslavija!

Prisezi, narodni učitelji, da Jugoslovan ne bo nikdar več roboval!

Tajnica.

Vabilo na zborovanje »Ljubljanskega učiteljskega društva«, ki se vrši v torek, dne 21. junija (na sv. Alojzija) t. l. ob 10. uri dopoldne na dekliški šoli pri sv. Jakobu. Dnevni red: 1. Ozir v preteklost — navodilo bodočnosti. Por. Fr. Skulj. 2. Zastopniki v mestnem šolskem svetu in drugo. Por. Fr. Skulj. 3. Volitev delegatov za pokrajinsko zborovanje. 4. Slučajnosti. — Odbor. — Za popoldne vabi »Prireditveni odsek« na izlet v Kleče, kjer si ogleda članstvo vodovodne naprave, potem pa k skupnemu razvedrilu na Ježico. Zbirališče: Trubarjev park. Odhod točno ob 2. uri.

Iz Jugoslavije.

— Zvišanje draginskih doklad. Iz Beograda poročajo: V finančnem ministrstvu je v zmislu sklepa ministrskega

sveta izdelana naredba, s katero se draginski dokladam celokupnega državnega uradništva dodajo izredne doklade, in sicer v Beogradu z ozirom na izredne težkoče in draginjo 45%, v srbskih mestih z ozirom na tam vladajočo draginjo 36%, v ostalih delih države pa 10% do končne regulacije v okviru službene pragmatike, ki se ima po sprejetju ustave vzeti nemudoma v obravnavo. Demokratiki poslanci so zahtevali, da se obenem uredi tudi doklada pokojninam. Vsled tega je ministrski svet sklenil povišati prejemke vpokojencev za 800 do 1600 kron, in sicer počenši s 1. majem t. l. — Novo uredbo so beogradske službene novine objavile dne 11. t. m.

— Draginske doklade aktivnih in umirovljenih državnih uslužbencev za dec. Državni uslužbenci aktivni in umirovljeni se opozarjajo, da pritičejo po čl. 2 uredbe ministrskega sveta z dne 28. 4. 1921 D. R. br. 60001 rodbinske doklade za otroke dnevno 12 K le do izvršenega 16. leta pa tudi le tedaj, če nimajo otroci bodisi iz kakšnegakoli naslova mesečnih 360 ali več kron lastnih dohodkov. Po dovršenem 16. letu pritiče pa drag. doklada za otroka v smislu čl. 4 iste uredbe le tedaj 1. ako je otrok duševno ali telesno trajno nesposoben za hišno ali kakršnokoli delo ali pridobivanje in dokler nima otrok mesečno 360 ali več kron dohodkov iz svojega premoženja; 2. ako s povoljnimi uspehom in redno nadaljuje šolanje, tukaj ali v inozemstvu, in sicer za čas šolanja, toda najdalej do završetka 23. leta življenja pod pogojem, če nima otrok bodisi iz kakšnegakoli naslova mesečnih 360 ali več kron lastnih dohodkov. Za otroke od 16. leta naprej se draginske doklade ne nakazujejo uradno na podlagi predloženih vprašalnih pol. marveč je stvar uslužbencev, da pismeno dokažejo računskemu oddelku, ki likvidira njihove prejemke, da so navedeni pogoji spojnjeni. Vpokojenci in vdove vloge finančnemu rač. oddelku. Kot dokaz k točki 1. velja izpričevalo uradnega zdravnika, k točki 2. pa izpričevalo šole.

— Šolsko leto 1920./21. se zaključuje v mestih, kjer so srednje šole z dnem 28. junija, medtem ko bo sklep šolskega leta za šole na deželi dne 14. julija. Pričetek prihodnjega šolskega leta je določen na dan 14. oziroma 15. septembra. Na bivšem štajerskem ostanjevo radi trgatve v veljavi še nadalje dosejanje določbe.

— Kmetijski tečaj za učitelje. Poverjeništvu za kmetijstvo priredi v času od 18. julija do 27. avgusta t. l. šesttedenski kmetijski tečaj za učitelje na kmetijski šoli na Ormu. V ta tečaj se sprejemajo prošilci iz vse Slovenije pod sledečimi pogoji: 1. da imajo najmanj 5 let ljudsko-šolske učiteljske prakse in usposobljenostni izpit iz ljudske šole, 2. da so s kmetijske doma oziroma, da so se s kmetijstvom že praktično pečali, 3. da so že po svojem dosedanjem delovanju pokazali potrebno zanimanje in dobro voljo za kmetijski pouk, 4. da so iz krajev, kjer je upati, da se najprej ustanove kmetijsko-nadaljevalni tečaji in 5. da napravijo koncem tečaja izpit o predavani učni stvarini in si pridobijo s tem izpričevalo učne usposobljenosti za strokovni pouk na kmetijski - nadaljevalnih tečajih. Prošilci naj poleg tega navedejo (brez priloge) v prošnji tudi vse druge običajne podatke glede starosti, rojstnega kraja, dovršenih študij, dosedanjega službovanja, kakor tudi glede tega, ali so oženjeni ali so samci. V tečaj sprejeti učitelji dobe na zavodu prosto oskrbo, obstoječo iz proste hrane (zajuterk, kosilo in večerja brez vina) in prostega stanovanja. Med tečajem je pouk nepretrgan (brez dopustov) in se imajo tudi nedelje porabiti za poučne ekskurzije. Sprejeti udeležniki se morajo z reverzom zavezati, da se bodo točno udeleževali pouka in ravnali v vsem po odredbah ravnateljstva. Prošnje za sprejem v kmetijski tečaj je vlagati naravnost pri poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani in sicer najkasneje do 30. junija t. l. Za štajerske učitelje se bo izposloval potreben dopust.

— Za absolutke ženske obrtne šole v Ljubljani. »Uradni list« deželne vlade za Slovenijo objavlja naredbo poverjeništvu za uk in bogočastje, po kateri odhodno izpričevalo ženske obrtne šole na tehniški srednji šoli v Ljubljani nadomešča dokaz usposobljenosti za pouk v ženskih ročnih delih na ljudskih in meščanskih šolah. V odhodnem izpričevalu za kandidatinjo pa je treba vpisati šolsko pedagogiko kot poseben predmet ter mu pristaviti tudi oceno.

— Iz Prekmurja. Učiteljice iz Prekmurja zborujejo v nedeljo 19. VI. ob 10. uri dop. v Belatinčih. Dnevni red: Izven-

šolsko delo. Tovariši dobrodošli. — Poverjenica.

— Št. Pavel pri Preboldu. Tukajšnja šolska mladina je v preteklem mesecu stopila na oder. Uspeh je bil dober in se je prireditve morala ponoviti. Poleg pevskih točk in prednašanji sta bili na vzporedni igri enodejanki »V temi« in »Sne-gulčica«. Prva je pridobila srca občinstva s težo svoje vsebine in resno - mehkim nastopom igralcev, ki so se tako uživali v resnost ugodja, da so jih gledale solzne oči odraslih. V drugi igri je imponiral ljubki nastop Snegulčice, ples in petje vil, solze dobre volje pa so izvabljali prešerni škrati. Pevske točke so izpopolnile in poglobile harmonični vtis vsega občinstva. Učinkovala so tudi prednašanja izbranih naših leposlovnih del. Gmotni uspeh presega tisočak, ki je namenjen nakupu knjig šolarski knjižnici. Vse prireditve šolske mladine dokazujejo, da so baš one eno najboljših sredstev za poglobitev iskrenih vezi med šolo in stariši dece. Tak dan je praznik njim in njih drobnih deci, ki z veseljem ponosom nastopa javno. Poleg velike moralne vrednosti takih prireditev pa dobiva šola tu prepotrebna sredstva, s katerimi pomnožuje bogastvo šolarskih knjižnic. Tu igralci sami vidijo praktično stran vspeha svojega dela.

— »Pedagoško-didaktički krožek« v Mariboru naznanja mariborskemu učiteljstvu, da je otvoril dne 10. t. m. svojo novoopremljeno čitalnico in knjižnico v dekliški meščanski šoli v Cankarjevi ulici, III. nadstropje. Čitalnica je odprta ob ponedeljskih, sredo in petkih od 16.30.—19. ure, knjižnica pa posluje vsako sredo od 17.—18. ure. V čitalnici so na razpolago sledeče revije: »Popotnik«, »Napredak«, »Учитель« »Pedagogische Rozhledy«, »Schaffende Arbeit«, »Lehrerfortbildung«, »Neue Bahnene«, »Pädagogische Studien«, »Monatshefte für pädagogische Reform«, »Neue Erziehung«, »Praktische Psychologie«, »L' Education«, »Rivista di Psicologia« in »Zdravje«. Želeli je, da bi se posluževalo učiteljstvo — zlasti mlajše — v obilni meri vseh pripomočkov, ki mu jih nudi krožek za njegovo nadaljno pedagoško naobrazbo. — Zadnji sestanek v tem šolskem letu se vrši dne 24. t. m. ob 20. uri kakor običajno v deški meščanski šoli z glavno točko: »Moderne pedagoške struje«. — Ped. did. krožek se končno najiskrenejše zahvaljuje vsem prijateljem, ki so mu pomagali pri ureditvi njegovega doma. Posebno zahvalo dolguje tvrdki Kompara & Klančnik, tvornica pohištva, za njene solidne in cene mobilije ter jo vsem šolam toplo priporoča.

— Mnogo osnovnih šol je v Sloveniji (zlasti po deželi), ki imajo ne samo dovolj, ampak celo nekaj odveč učil. Ker naša tvornica učil žal še ne obratuje in nam z Dunaja ali Prage vsled občutne carine i. dr. tudi ni mogoče si nabaviti najpotrebnejših učil, se obračam z zauranjem do tovarišev šol. voditeljev s sledečo prošnjo: Mestna deška osnovna šola celjska, ki je baje že med vojno (v šoli se je nahajala vojaška rez. bolnica), zlasti pa ob drž. preobratu »izgubila« mnogo važnih učil, želi nakupiti teh od onih šol, ki jih imajo kaj odveč. Učila, ki bi se torej zamogla za primeren znesek odstopiti mestni deški osnovni šoli, naj se blagovolijo imenom navesti z označeno ceno na omenjeni naslov v Celje. Vpoštev za nakup bi prišla učila vseh vrst razum slik. — **Joško Bizjak**, nadučitelj.

— Šolske tiskovine na obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šolah. Poverjeništvu za uk in bogočastje je odredilo, da morajo privatne tiskarne kakor tudi založila šolskih knjig golice pred izdajo predložiti naučni upravi v aprobacijo. Na vseh gori omenjenih šolah je odslej rabiti le take šolske tiskovine, ki jih je odobrilo naučno oblastvo.

— Na državnem zavodu za gluho-neme v Ljubljani je s prihodnjim šolskim letom namestiti 2 učitelja (ozir. 1 učitelja in 1 učiteljico), ki naj se izobrazita za pouk in vzgojo gluho-neme dece. Pogoji: zrelostna in usposobljenostna preizkušnja; najmanj štiriletna praksa na ljudski šoli in starost ne nad 30 let; krepka telesna konstitucija, osobito zdrava spola in zdravi zobje. — Prošnje z dokazili je vlagati po zavodnem kuratoriju pri oblastni zaščiti dece in mladine za Slovenijo v Ljubljani do 15. julija 1921. Priložiti je izpričevalo zavodnega zdravnika.

— Sprejem učencev v prvi razred ljubljanskih srednjih šol za šolsko leto 1921. in 1922. Na l. državni gimnaziji, državni realki, državni realni gimnaziji in državni realni gimnaziji z nemškimi učnimi jeziki bo vpisovanje učencev v prvi razred v nedeljo, dne 26. junija 1921 ob 8. do pol 12. ure. Učenci naj se prijavijo v sprejstvu staršev ali njih namestnikov

ter naj prineso s seboj krstni list in obiskovalno izpričevalo zadnjega razreda ljudske šole. **Zunanji učenci se lahko zglašajo tudi pisмено.** Sprejemno preizkušnjo prično v četrtek, dne 30. junija 1921 ob 8. uri zjutraj.

— **Na državni realni gimnaziji v Celju** se vrše sprejemni izpiti za I. razred dne 1. julija ob 9. uri dopoldne. Vpisovanje se vrši istega dne od 8. do 9. ure dopoldne.

— **Kočevska gimnazija.** Prijave za sprejemne izpite v I. razred se sprejemajo 29. in 30. julija ob 9. uri. V jesenskem roku je 11. in 12. septembra čas za prijave, sprejemni izpiti pa so 13. septembra.

— **Državna realna gimnazija v Ptuj.** Vpisovanje v I. razred dne 29. junija in dne 11. septembra od 9. do 11. ure. Zadoštuje tudi, ako ravnateljstvo do tega dne ne pošti dobi zadnje šolsko izpričevalo in rojstni list. Sprejemni izpit dne 30. junija in dne 12. septembra pisмено od 8. do 10. ure, ustno pa popoldne po potrebi. Zahteva se: iz krščanskega nauka toliko znanja, kolikor se ga more pridobiti v prvih štirih letih ljudske šole. Izpiti iz tega predmeta se lahko oprosti, kdor ima v izpričevalu »dobro« ali »prav dobro«. Iz slovenščine se zahteva spretnost v čitanju in pisanju, poznavanje pravopisnih pravil, temeljni nauki iz oblikoslovja, analiza prosto razširjenega stavka. Iz računstva: izvežbanost v štirih osnovnih računskih vrstah s celimi števili in uporaba na praktične naloge. Sprejemni izpiti v ostale razrede, ponavljalni in naknadni izpiti dne 12. in 13. septembra. Vpisovanje novih učencev dne 12. septembra od 10. do 11. ure v ravnateljski pisarni, vpisovanje ostalih učencev dne 13. septembra od 10. do 11. ure, vsak v svojem razredu. — Ravnateljstvo.

— **Tovariši, maturanti mariborskega učiteljskega iz leta 1896,** poročajte mi nemudoma kraj in čas sestanka v svrhu proslave 25-letnice našega razstanka. Na veselo svidenje! — Ivan Tomažič, nadučitelj, Maribor, III. deš. lj. šola, Ruška c.

Tiskovine za oceno učitelstva je založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Teh tiskovin so tri vrste. Za šolske voditelje(ice) je **službeni popis.** Na to tiskovino napiše šolski vodja svojo oceno o podrejenem mu učitelstvu. Okrajna ocenjevalna komisija rabi tiskovino: **službena ocena.** Okrajni šolski sveti pa morajo imeti **ocenjevalno polo.** Teh tiskovin ne bo dal višji šolski svet več na razpolago, ampak si jih morajo dotične korporacije nabaviti same. Tiskovine se dobe v Učiteljski tiskarni v Ljubljani. Tam se dobe tudi vprašalne pole za določitev dnevnice

I. Pokrajinska skupščina UJU, poverjenišva Ljubljana v Celju.

Na seji širjega sosveta dne 17. maja je bilo sklenjeno, da se vrši **I. pokrajinska skupščina UJU poverjenišva Ljubljana začetkom septembra tek. leta v Celju.**

Okrajna društva naj volijo in prijavijo delegate; društva volijo **do 50 članov po 1 delegata, od 50—100 članov 2 delegata, od 100—150 članov 3 delegata** itd. Poleg tega je voliti vsakemu delegatu **namestnika.** Člani delegacije so vsi predsedniki, ki si sami določijo namestnike.

Vsak delegat je dolžan udeležiti se zborovanja, zato **volite take delegate,** ki se delegacije **gotovo udeležijo.**

Delegat in namestnike javite čimprej! **UJU, poverj. Ljubljana.**

Neodrešena domovina.

— **Za okrajnega šolskega nadzornika v Gorici** je imenovan fašist prof. Camisi, znan po svoji propadli kandidaturi v italijanski parlament. Dosedanji šolski nadzornik prof. Bonnes, ki je bil Slovencem vsaj nekoliko pravičen, se je tedaj moral umakniti fašistovskemu režimu, s katerim mislijo strahovati učitelstvo na Gorškem.

— **Uradne učiteljske konference** so se vršile zadnje tedne v različnih okrajih zasedenega ozemlja, tako med drugim za učitelstvo gorškega, sežanskega, koprškega in volškega okraja. Dnevni red na vseh je bil več ali manj enak; zlasti so se obravnavale točke: Učni načrti, pouk italijanščine, pravna in gospodarska uredba učit. osebja, zidanje šol, vzdrževanje šol, šolska obveznost, naloge preurejene ljudske šole z ozirom na potrebe splošne ljudske naobrazbe in strokovne usposobljenosti. Poleg teh točk so bile povsod na dnevnem redu običajne volitve v razne odbore. Poročilo o sežanski konferenci, ki ga je pričel »Učit. List« z dne 1. maja t. l., se glasi pri svojem sklepu: »Konferenca je vspela še precej, samo da bi vse

naše besede ne bile zaman!« Približno enako bi se lahko izjavili tudi poročevalci iz drugih okrajev. — Kakor za slovenski del zasedenega ozemlja, tako so se vršile tudi za italijanski del okr. konference z enakim dnevnim redom. Konferenčnega dela se je letos udeležila tudi socialistična skupina, kar se lani ni moglo zgoditi. Vsi sklepi so se glasovali s pridržkom, da ostanejo le začasno v veljavi, dokler ne izdela osrednja učit. organizacija v Rimu natančnega načrta šol, preuredbe, veljavne za vso Italijo.

— **Okrajna učit. konferenca** laškega učitelstva v Trstu, ki je zborovala v dneh 7., 8., 9. in 10. aprila, je predložila šolskim oblastem sledeče svoje zahteve: a) Šolska obveznost od 6. do 14. leta; b) delitev šol v petrazredne ljudske in trirazredne meščanske; c) nepretrgan pouk z urami 40 minut; č) do preureditve normalnih šol (učiteljskih iz kraljestva), ki nabi veljale za vso Italijo, se obdrži sedanja uredba učiteljskih v deželi; d) ustanovitev novega učiteljskega v Trstu in e) ustanovitev že dovoljene višje pedagoške šole za učitelje.

— **Ivan Grahli.** 1. maja so položili v Kobaridu v domačo zemljo tovariša Ivana Grahlija, službojočega zadnji čas v Skopem na Krasu. Pokojni tovariš je bil blaga in mirna duša, vnet za svoj poklic in za napredek svojega ljudstva. Posebno skrb je poseval zlasti sadjarstvu. Rojen l. 1863. v Kobaridu, je obiskoval ljudsko šolo in pripravnico doma, učiteljske pa v Kopru. Služboval je ves čas na Krasu, največ v Kobljglavi, Stanjelu in zadnji čas v Skopem. Zaradi bolezni je bil zadnja leta na dopustu. Želel si je v pokoj in čakal samo še izboljšanja pokojninskega zakona. Zadnja leta je želel preživeti v ljubljenskem rojstnem kraju Kobaridu. Upal je, da si v čistem gorskem zraku podaljša življenje še za kako leto. A neizprosna sušica ga je rešila vseh bridkosti, ki je z njimi napolnila nemila usoda večino dni njegovega življenja. Pokojnik je zapustil vdovo in tri sinove, ki študirajo v Jugoslaviji.

— **Kakor poroča list »Battaglia per la Scuola«** bo moralo istrsko in goriško učitelstvo poseči po energičnih sredstvih, da izboljša svoje materialno stanje. Učiteljske plače so na deželi tako sramotno nizke, da že nikogar več ne mika učiteljski stan. To potrjuje statistika gojencev učiteljskega v Kopru, kjer sta se v letošnji prvi letnik vpisala — dva diaka. Ako pojde po tej poti naprej, bo šola na deželi kmalu brez učitelstva.

Razpisi služb.

Stev. 853/o, s. sv.

Razpis službe.

Na meščanski šoli na Jesenicah se razpisuje vsled naročila višjega šolskega sveta z dne 28. maja št. 6699 sedem službenih mest v stalno popolnitev in sicer:

1. ravnateljsko mesto, le za moške prosilce,
2. eno mesto strok. učitelja za 1. skupino,
3. eno mesto strok. učiteljice za 1. skupino,
4. eno mesto strok. učitelja za 2. skupino,
5. eno mesto strok. učiteljice za 2. skupino,
6. eno mesto strok. učitelja za 3. skupino,
7. eno mesto strok. učiteljice za 3. skupino.

Prosilci in prosilke za eno zgoraj označenih službenih mest naj svoje pravilno opremljene prošnje po predpisani službeni poti vložijo pri podpisnem okrajnem šolskem svetu

najkasneje do 5. julija 1921.

Okrajni šolski svet v Radovljici,

dne 5. junija 1921.

Stev. 796/P, 816/P, 823/P.

Razpis nadučiteljske in učiteljske službe.

V ptujskem šolskem okraju se v smislu odločb višjega šolskega sveta razpisuje:

1. nadučiteljska služba na 4razredni osnovni šoli v **Št. Janžu na Dravskem polju,**
2. učiteljska služba na trirazredni osnovni šoli na **Polensaku,**
3. učiteljska služba na trirazredni osnovni šoli pri **Sv. Andražu v Slov. Gor.**

Redno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisnem službenem potu

do 10. julija 1921

pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet ptujski,

Ptuj, 10. junija 1921,

Predsednik:

Dr. Pirkmaier, s. r.

Stev. 294/O-1 in 295/O-1.

Razpis učiteljskih služb v ormoškem šolskem okraju.

Po odredbi višjega šolskega sveta z dne 24. maja 1921, št. 3719 in z dne 19. maja 1921, št. 15.716/20 se razpiše v stalno namestitev:

1. na šestrazrednici pri **Veliki Nedelji učiteljsko službo;**
2. na šestrazrednici v **Središču ob Dravi službo učiteljice ženskih ročnih del.**

Pravilno opremljene prošnje naj se vložijo po predpisani službeni poti

do dne 10. julija 1921

pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šolski svet ormoški,

Ptuj, dne 8. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Pirkmaier, l. r.

Stev. 339/I.

Razpis učiteljskih mest na meščanski šoli v Slovenjgradcu.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 28. maja 1921, št. 6699, se razpisuje v stalno namestitev na deški meščanski šoli v Slovenjgradcu po ena služba strokovnega učitelja za I, II in III. skupino.

Redno opremljene prošnje je treba vložiti najkasneje do dne

6. julija 1921

službenim potom pri okr. š. svetu v Slovenjgradcu.

Okrajni šolski svet Šoštanj v Slovenjgradcu, dne 6. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Ipavic, l. r.

Stev. 307/III.

Razpis učnih mest na meščanski šoli v Šoštanju.

Po naročilu višjega šolskega sveta z dne 28. maja 1921, št. 6699, se razpisuje v stalno namestitev na deški meščanski šoli v Šoštanju po ena služba strokovnega učitelja za II. in III. skupino.

do dne 6. julija 1921

pri okr. š. svetu Šoštanj v Slovenjgradcu.

Okrajni šolski svet v Slovenjgradcu,

dne 6. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Ipavic, l. r.

St. 174/II.

Razpis služb v Marenberškem šolskem okraju.

V stalno namestitev se razpisujejo: 1. na štiri-razrednici na Kaplji služba nadučitelja, ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico; 2. na trirazrednici na Remšniku ena služba za učitelja in ena služba za učiteljico; 3. na enorazrednici v Št. Jerneju nad Muto služba šolskega voditelja; 4. na štiri-razrednici v Ribnici na Pohorju ena služba za učitelja ali za učiteljico; 5. na šestrazrednici z eno vzporednico v Marenbergu dve službi za učitelja in ena služba za učiteljico. Pravilno opremljene prošnje je vpsolati službenim potom dotičnim krajnim šolskim svetom

do 10. julija 1921.

Okrajni šolski svet Marenberg v Slovenjgradcu,

dne 7. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Ipavic, l. r.

St. 164/III.

Razpis služb v šoštanskem šolskem okraju.

V stalno namestitev se razpisuje 1. na tri-razrednici v Škalah služba za učitelja ali za učiteljico; 2. na dvorazrednici v Št. Andražu nad Polzelo služba za učiteljico.

Pravilno opremljene prošnje je vpsolati službenim potom dotičnim krajnim šolskim svetom

do 10. julija 1921.

Okrajni šolski svet Šoštanj,

dne 6. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Ipavic, l. r.

Stev. 1790.

Razpis službe za ženska ročna dela.

Na osemrazredni ljudski šoli v Mostah je po

odredbi višjega šolskega sveta z dne 8. junija 1921, št. 7258 v stalno popolnitev razpisano učno mesto učiteljice za ženska ročna dela s sistemiziranimi službenimi prejemki.

Prosilke naj za omenjeno učno mesto vložijo pravilno opremljene prošnje po predpisani službeni poti pri podpisnem okrajnem šolskem svetu najkasneje do

1. julija 1921.

Okrajni šolski svet v Ljubljani,

dne 11. junija 1921.

Stev. 972.

Razpis dveh služb za stalne katehete.

Po pooblastilu višjega šolskega sveta z dne 1. junija 1921, št. 188, se razpisujeta v Mariboru dve mesti stalnih katehetov, in sicer **prvo** mesto stalnega kateheta za I. deško ljudsko šolo z nalogom, da poučuje dotični katehet do polne učne obveznosti tudi na II. deški ljudski šoli, in **drugo** na II. dekliški meščanski šoli z nalogom, da poučuje dotični katehet do polne učne obveznosti tudi na IV. dekliški ljudski šoli.

Pripominja se še, da je zasedbi obe učni mesti z začetkom šolskega leta 1921/22 in da je učni jezik na II. deški ljudski šoli nemški.

Pravilno opremljene prošnje je treba vložiti službenim potom najkasneje do dne

11. julija 1921

pri mestnem kot krajnem šolskem svetu v Mariboru.

Okrajni šolski svet (oddelek za mesto)

v Mariboru, dne 12. junija 1921.

Predsednik:

Dr. Lainšič, l. r.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V Ljutomer: Naznanilo prejeli, ko je bila zadnja številka Učiteljskega Tovariša že natisnjena.

Odgovorni urednik:

Franc Štrukelj.

Last in založba UJU — poverjenišva

Ljubljana.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ruska književnost! Tražite cjenike ruskih originalnih knjiga od Česko-jugoslovenske naklade J. Herejk, Zagreb.

Jirasek: Filozofska historija. K 30. Sjajni historički roman. Upravo izašao. Naručite si odmah kod Česko-jugoslovenske naklade J. Herejk, Zagreb.

Svakovrstne vzglednice umjetničke, historičke, ljubavne i. t. d. **Papir jugoslovenska naklada J. Herejk, Zagreb.**

Ruska književnost! Česko-jugoslovenska naklada J. Herejk, Zagreb, preuzela je generalno zastupstvo za državu S. H. S. osim Srbije Slavenskoga nakladstva i ima na zalih bogati izbor ruske literature. Tražite cjenike. Naručite se brzo i odmah odpremajte.

Književni vijestnik.

Na ljetnu sezonu naručite odmah novoizšlo nam knjigu **Jirasek: Filozofska historija. K 30,** koja je izašla kao prvo hrvatsko jubilejno izdanje. Pouzecom K 30. šalje J. Herejk središnjica Česko-jugoslovenske knjižare, Zagreb, Hatzova ul. 15.

Najbolji historički roman čehoslovačkoga naroda.

Sprejme se

deklica

poštenih staršev kot učenka v trgovino stekla in porcelana.

Poizve se pri tvrdki **AVG. AGNOLA** v Ljubljani. Vsa preskrba v hiši. Deklice revnih staršev imajo prednost.

GALERIJA NAŠIH MOŽ.

Po originalih akad. slikarja prof. Koželja je začela Učiteljska tiskarna izdajati **portrete naših mož.**

Ravnokar so izšli v dvobarvnem tisku: **Valentin Vodnik, Anton Martin Slomšek, Josip Stritar.** Velikost: 47 × 61. — Cena vsaki sliki 3 din. (ovoj in poština posebe). Slike so namenjene šolam, društvom, javnim lokalom, zasebnikom.

Naročila sprejema in izvršuje

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani,

Franciška ulica 6.

Večletno jamstvo! Ugodni plačilni pogoji!

Tvrdka JOSIP PETELINC

LJUBLJANA — Sv. Petra nasip št. 7

Na veliko!

se priporoča kot **edina tovarniška zaloga** šivalnih strojev **Gritzner** v vseh opreham. Material in izvršba **predvojna.** Istotam se dobivajo igle, strojni deli za vse sisteme strojev, strojno olje, toaletne potrebščine, modno blago in galanterija. — Sprejemajo se tudi svakovrstna strojna popravila.

Na malo!

Ljubljana — Sv. Petra nasip št. 7 (tik gostilne „Pri fajmostru“.)

Večletno jamstvo! Ugodni plačilni pogoji!